

УЧИНЧИ КОНФЕРЕНЦИЯ

Мазкур конференция 1907 йил 21-23 ноюль (3-5 август)да Финляндиянинг Коттарида бўлиб ўтди. Конференция ишида 26 делегат қатнашди. Шулардан 9 киши большевиклар, 5 киши меньшевиклар, 5 киши полик социал-демократлари, 5 киши бундильар ва 2 киши латиш социал-демократларидан эди. Делегатлар орасида В. И. Ленин, Ф. Э. Дзержинский, Р. Люксембург, А. В. Луначарский ва бошқалар бор эди.

Конференциянинг кун тартибидан асосан II Давлат Думасининг тарқатиб иборатланини ва III Давлат Думасининг қақириши муносабати билан боғлиқ тақтик масаласи ўрин олди. Бу масала бўйича РСДРПнинг бойкотга қарши резолюцияси учун овоз бердилар. Конференция бу масалада бўйича 11 овозга қарши кўпчилик 15 овоз билар. Ленин резолюциясини қабул қилид. Мазкур резолюцияда рус революциясини кеярли чиқарган асосий сабаблар: сиёсий тузум билан иқтисадий тараққёт ёхтёjlлари ўтасидаги чукуру номунофилник, дехонларини хонавайрон қилиниши, пролетарият муҳтожлигини, қучайини вишизлар кўрсатилиб, революцияни вазифалари ҳал қилинганини, ишчи ва дехонларни янги, янада қатъйор, курашни ўтлаши ва таъйёрлаш, пролетариятнинг иқтисадий ва спесий курашини кентайтириши, омманинг революцион оғигни чалгитдан реакцияни фоиз қилиши зарурлигини хисоблашиб, революцияни чекинётган шарондатай силов кампанияси ва III Думада иштирок қилиши зарур деб хисоблади. Конференция партия «сайлор кампанияси»да Думанинг ўзида социализм идеясини ва революцион шиорларни тарғиб қилиши ва булаарни ҳал оммаси онгига сингидирини ҳамда революцияни қарши, шунингдек, умуман озодлик харакатидан ба хусусан Думада кадетлар гегемонисига қарши қатъйор, кураш олиб борши лозим деб таъйидлади. В. И. Ленин таклиф қилиган резолюцияни конференция асос қилиб олindи.

Конференция бошқа партиялар билан силов битими тузиши тўғрисидаги масалада, сайдловларини дастлабки босқицида социал-демократлар бошқа партиялар билан ҳеч қандай битми тузыслиги керак, деган қарор В. И. Ленин кадетлар билан демократик коалиция тузиши, «амалда объектив ахвол түфайли, ишчилар партисини либералларнинг кўрсонашини ишчиликни асослаб берилди. В. И. Ленин агар масалада нутқи лойҳасини 1907 йил марта ойида II Давлат Думасидаги социал-демократик фракциянинг большивистининг киривчилеги депутат Г. А. Алексинскийнинг агар масалада юзасидан Думада сўзга чиқшиши учун ёзган эди. Алексинский 1907 йил 5 (18) апрелда Дума минбаридан Ленин ёзган нутқи лойҳасидан кисман фойдаланди. В. И. Ленин ёзган нутқи лойҳасидан чоризмийнин агар сиёсий фоиз қилини, дехонларни ишчиларни оғигни иштифоқини экзекутиви асослаб берилди. В. И. Ленин агар «Бу ерлар помешчилар кўпиди қолдиган бўлса, ишлаб берини ҳам сақланни қолади. Миллийон дехонларнинг муҳтожлиги ва мудом оғиршиларни сақланни қолади» деб ёди. В. И. Ленин дехонларнинг ер учун курашини юллашиб куваатлар билан бирга, уларни вазифаларини аниқлаб берди. У уларни эксплуатациядан куткарши учун «Бутун капиталистик жамиятини ўқотиши ва уни йирик социалистик ишлаб чиқарши билан алмаштириш учун кураш олиб бориб керак» деди.

Шуни таъкидлаш лозимки, 1907 йилни 3 июндаги тўтириши билан Россиянда реакцияни қучайтириш даврни бошланди. Бу давр тарихда Столипин номи билан боғлиқ эди. Бу даврда революцияда қатнашган ишчи ва дехонлар устидан ғоят прогрессия ҳаракат кучайтири, реакциянинг агар реформа ишлаб чиқиши, Оснен роинларига дехонлар кўчириб юборилди. Минглаб дехонлар Россияндан ўтди. Осиёда ҳам кўчирилди. Буржуазиянинг революцияни таъсирида подшо билак итифоқ тузди. II Давлат Думаси тарқатиб юборилди ва янги Давлат Думаси силов ўтказни тартиби помешчилар ва буржуазия фойдасига ўзгартирildi. Бу ўзгариши ҳал оммаси ҳаракатини ҳам, унинг овозини ҳам бўғиб ташлаш-

А. АКРАМОВ,
тарих фанлари доктори.

ССР Сув хўжалиги министриларига қарашли Тошкентдаги маҳсус давлат конструкторларни биоросининг гидромелиорация ишларини механизацияштириши бўлими инженер-конструкторларни томондан автоматлаштирилган ярим принципи машиналар таърхланди. Уни ишлаб чиқаршига учалиши кўп вақт кетади. Дастраси маълумотларга кўра янги техника ўтган йили синондан му-

ваффақияти ўтди. Бу йилдан бошлаб уни оммавий тарзда ишлаб чиқарши

СУРАТДА: конструкторлар С. Братус ва Т. Белозорова Юқори Чирчиқ таъкидига заводи мутахассиси А. Цой билан конструкцияни лойҳасини кўздан кетади. Дастраси маълумотларга кўра янги техника ўтган йили синондан му-

Р. Шарипов фотоси.

Телетайп лентасидан

ДАКАР. Ганадан Ка-бо-Верде республикасига учиб бораётб, Дакарда тухтаб ўтган ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми Раисининг ўрнибосари А. Ф. Рюйтлер бушчилигидаги Совет парламенти делегацийин Сенегал миллий мажлиснинг биринчи вице-президенти А. Мбордан кабул қилди. Совет парламенти аъзолари Сенегал парламенти таъсири ишларни куришига раиси И. М. Ван билан ҳам субхатда бўлдилар.

БОНН. Германия Федератив Республикасида

мехнат қилаётган граждандарларнинг 1,5 миллионга яхни алкоголиклар, яна 2,5 миллионга яса ана шундай ҳалолат ёқасидан турбиди, Гарбий Германиянинг Шимолий Рейн-Вестфалия ўлакасида этилон килинган «Алкоголь» ва иштадикондик музалиффлари. Мамлакатда болаларни хам кўшиб хисоблаганди, яна ўйли кини бошинга 11,8 литр спирти чимимли тўғри келади. Ана шундай харфли ичимликка ружу кўйини натижасида киниларнинг соглиги тўхтосиз ёмонлашибигина қолмай,

айни вақтда ишлаб чиқарница ишлаб оғир жароҳатланнишларга ҳам сабаб бўлмоқда, дейилади, хужжатда. Ичимликбоззилдик социал зарарини бошқа салбий оқибатларни таъкидлаган тадқиқот музалиффлари, алкоголиклар хар яйли мамлакат экономикинг камиди 30 миллиард марка зиён кетларига ташлангандига ўтирилди.

ПРАГА. «Сополдаги шеърят» — Чехословакиянинг Брио шаҳрида жойлашган саюат эстетикаси марказида очилган кўргазма таъсири билан ўтказиши.

РИМ. Фаластин озодлик ташкилоти сиёсий бўллимининг мудири Фаррух Каддуми Римга келди.

У ўзининг икки кунлиги визити давомиди Италиядаги сиёсий партяларни намонидарли билан, жумладан ИКП босекретари Александро Натта, шунингдек Италия таъсири ишлар министри Жулио Андреади билан учрасиди.

Римдаги Фьюмичино аэропортига келиши билан байёт берган Ф. Каддуми босиб олинган араб ерларда Испаниян ўзроалингизни коралови БМТ резолюциясига вето юйган АҚШнинг хатти-харакатларини кетти.

Суратда:

Киров районидаги А. Қодирий номли маданият уйда 25 тўғрак иш олиб бормоқда.

Суратда: радио усталар тўғраги раҳбари С. Пучкин тўғрак аъзобларни машгул ўтказмайди.

М. Нуридинов фотолари.

ДУНЕ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЕЗАДИЛР

Одоб зийнати

◆ Одобли — зебу-зийнатисиз ҳам гўзал. ◆ Одоб ҳаёт осойишталигини таъминайди.

◆ Одоб — ёшликини раҳнамоси, қарилникни нурдир.

◆ Мевали дараҳт эгилган бўлади, месасизи неккайди.

◆ Хулкуюдблига виждан ҳамроҳ.

◆ Осмонда учувчи ҳам, деңгизда сузуви ҳам аввало ерда юриши ўрганиди.

◆ Кўй тинклиги билан кўрким.

◆ Самимийлик — толедаги бахттир.

◆ Жаҳонни офтоб — билан одоб обод этган.

◆ Одоблида ниш урган ишп — чаманзор бўлиши мукаррар.

◆ Одоб мумомаси — ҳаёт тажрибасидан яратилади.

◆ Севгининг жони — одобчинг кўлида.

◆ Одобни бошҳаррган — ўз камчилигини ҳам сезади.

◆ Уз-ўзини кузатиш — инсоннинг бурчидир.

◆ Ҳар бир одам ўз ахлоқида акс этади.

◆ Викондан қилинган иш сифатли бўлади.

◆ Феъли кенгнинг багрига — дуне сиғади.

◆ Урадиган таёқ бўлгандан кўра, эгилган науда бўлини афзал.

◆ Одоб — муҳитнинг файзидир.

◆ Одоблининг истиқобли порлоқ.

◆ Ҳам маънавий, ҳам жисмоний согом одамлар — энг бахтлillardir.

◆ Одоб ҳажмини — тил кўрсатади.

◆ Самимий муносабат — дил чирори.

М. УЛУЛОВА,
ветеран-педагог.

ДАМ ОЛИШ КУНЛАРИДА.

ДУСТ
АЧИТИБ
АЙТАДИИ...
(Катра)

зийнати — довюраклика, довюраклик зийнати — муойлимликадидар.

Ҳикоят: — Қишилардаги энг яхши фазилат нима?

— Яхши қишиларга ҳамдадлик.

— Бахт нима?

— Соғлик.

— Муҳабат нима?

— Яхши кайфият.

— Билимдонлик нима?

— Тўғри хулоса, адолат билан хўм чиқармоқ.

Аъзам МАЪМУРОВ
тайдерлариган.

Ҳаммайк лой. Чил-чил я синги қизи юзи — парча-ча-парча музлар анхор сувлари юзида оқади. Сал музлар шамамон эса ўзини иссиқни урадиган ўтларни синчалига, қончалига, қончаликни ўтларни юни юлатади: таҳаси ишларни синчалига, қончаликни ўтларни юни юлатади.

— Айтганинг таҳаси — музларни юни юлатади, — дейди кишиларга ўтларни юни юлатади.

«Менга ачиқ қилиб, б, аламини ўзинадан оллатади, шенклини ўзинадан юни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Айтганинг таҳаси — дейди келин ва гирвараша-шишни ўтларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

— Боландга тузумкими? — саволига жавоб олмасадан уни юлатади: таҳаси ишларни юни юлатади.

Бир асар тарихи

«ТОНГ. ОНАЛИК»

СССР ХАЛҚ РАСПОМИ, СССР БАДИИ АКАДЕМИЯ СИНИНГ МУХБИР АЪЗОСИ, ҲАМЗА НОМИДАГИ УЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТИ РАҲИМ АҲМЕДОВ СУРАТИ ҚАРШИСИ ДАГИ УИЛАР.

Ижодкорнинг чинни булони бор—Ватани, ҳалқи. Агар шу иккиманба бўлмаса ижодида маъно бўлмайди. Амударё билан Сирдарёда сув оқмагач, Орол қуригани каби ижодкор ҳам сўнади. Хоҳ у рассом бўлсин, хоҳ санъаткор, хоҳ ёзувчи бўлсин. Энг яхши деб эътироф этилган асарлар эса шу булоқлар меҳрига қонгаган бўлади.

Бир қарашда оддий ҳолат. Она боласини эмзишти. Енди катта боласи ухлаб ётиби. Ортиқча тасвир йўқ. Трактор айтамай, бир қарашда.

Раҳим Аҳмедов ижодида кишилар тақдирни тасвирига ўрнган газетада, дилбар нахормортари, пейзажлари бор. Ҳар бирининг олиди соатлаб турб, чизиқ, ранглари, мусаввари услубини мушоҳада қилиш мумкин.

Мусаввар ижодида она ҳақидаги суратлар кўп эмас. Лекин иккича полотненинг ўзиқ Раҳим аканинг ҷанчалар улуг ижодкор эканлигидан гувоҳлик беради.

Она темасига у 1956 йилда қўл урди. Полотненинг ишланин ҳам қизин бўлди.

Ез ойларни эди. Раҳим ака одати бўйича дам олини, ижод қилиш узун Барчумуллаға келди. У шу ерлик онахонинида туради. Учтутри инллик қадрдонини онахон ардоқлаб кутиб олди.

Раҳим ака одати бўйича тонгда чиқиб кетар, туш ёки кечки чайт қайтар эди. Бир кунин уйтаста ажойиб манзара гуз тушди. Ёнганинг тақдиги супачада онахон ўтирибди. Орқасида кўш ёстиқ. Тақида кўрнана. Чукур хэйдоттаган. Рассом юрги ҳаракиби бу ҳолатни анча кузатди. Кейин ҳовлини қадам қўйди. Оёқ товушларини ёшигит онахон бошини кўтарида.

— Ҳа, онахон, — сўради Раҳим ака, — ниманинг ҳаёлини кўлдишиз?

Камил ух тортида.

— Э, болам, дунёнинг ишларини ўйлаб ўтирибман. — Мана шу уйда кимлар туғилди, кимлар юшаб ўтмади. Армияда бедарак кетган иккича ўзим ҳам шу уйда камолга етуди. Мана, мен ҳам ўтиб кетапман. Шуларни ўйлаб ўтирувдим.

Бу сухбат Раҳим акага тинчлик бермай қўйди. У эскизлар яратди. Ниҳоят, «Онанинг ҳаёллари» картинаси бундада.

Мусавварининг, барниб, кўз ўнгидаги она сиймоси гавдаланверди. Унинг ҳалби бу ишни давом этишига унади.

Он ижодкор ҳалби! Бутун оламин ўзинга сидидиран. Бир асар шаклига келтириб, яратганинг сира ҳам тинчлик бермайсан. Бу гал ҳам атоқли мусавварни ўн йил беором қиндинг.

Бир тонг пайти чақалоқ йигисидан Раҳим аканинг рафиқаси ўғониб, гўдакни овуттира бошлади. Иттифого ўйтоқ ётсан рассомининг дили бирдан яшнаб кетди: у ўн йил қиннаган деталини топган эди-да.

Тонг. Она гўдагнинг йигисидан ўйғонди. Унга кўкрак катта боласи пишиллаб ухлаб ётиби...

Раҳим ака мануму жилмайб қўйди: мега бола йигласа она эмас, она турди? Нега болалар дастлаб ота эмас, она дейди? Чунки у она-да! Она! Лекин шу онанинг тонги ҳолатини қандай ифодатлаш керак, қандай? Уй ичидан тонгни тасвирлаб бўлмайди. Шундай полотно бўлниши мумкин, уни кўрган киши тонгни ширин ўйнусини гўдаги, гаҳшида этга онанинг мухаббатини ҳис этсин!

Ёзда бўлажак рассомларни Хумсоңга практикага олиб борганича чиройли манзарани кашф этди: икким турек майни шабадада охиста шивирлаб туриди. Олиса қишилек, қирлар... Мусаввар шодданинг кетди: мана тонгнинг мансараси... Она болалари билан ҳовлини, сўрида...

Раҳим акага юлган ишлар кийинчлилек түдирдими. Сал фурсатдаёт полотно битди. У кутилмаганда катта шуҳрат қозонди. Турли хил виставкаларда, ҳатто Париждар, Финляндиядаги намойиш этилган рассомнинг шахсий кўргизмаларидан ўрин олди.

Сурат қаршиисда турган томошибин мусавварининг талантига тан бермай, ушбу сўзларни айтмай иложи йўқ: «Койил қилибди, баракалла!» Аммо шу асарни яратиш учун рассом ўн ўйлаб изланганини билармисан!

Иккиминада асарни, фикримиз бир-бираиди ажратиш мумкин эмас. Улар она ҳақидаги улуг дестонини икким бобини ўхшайди. Бу достон эса авлодлар томонидан ҳамма вақт бирдек севиб ўқилаверади.

Темур КАРИМОВ.

Бу—қизиқ

Икки бошли

ЧАҚАЛОҚ

Табнат ажойиботларга тўла. Икким бошли бузоқ, икким бошли илон, икким бошли тошбози каби жониборларни ёшитсангиз ёхуд матбуотида ўқинган. Ақ бовар кимлайдиган ходисалардан бирни яница яна оғона бўйни ўйнади. Шифкородарнинг сўзлари кўра, агар битта бош йигласа, бошаси тинчгини ухлашиш мумкин.

Техронда истиқомат киличи 28 ўши аёл куз бўйни кимлайдиган ходисаларни ўйнади. Икким бошли кимлайдиган ходисаларни ўйнади. Аммо бу сарфигис... иносит фарзандидир.

Иккиминада ажойиботларга тўла. Икким бошли бузоқ, икким бошли илон, икким бошли тошбози каби жониборларни ёшитсангиз ёхуд матбуотида ўқинган. Ақ бовар кимлайдиган ходисалардан бирни яница яна оғона бўйни ўйнади. Шифкородарнинг сўзлари кўра, агар битта бош йигласа, бошаси тинчгини ухлашиш мумкин.

Тугилмасдан илгари олинган анализ вақтида рентген бўлажак онанинг коронида иккиминада боз борлигини курасди. Вирок, бу бошларни шифкородарни иккиминада деб ўйнади. Йигни туғилган чақалоқ ўйлаб мутахассисларни киличтириб қолди.

Русчадан Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ таржимаси.

ШАНБА ОҚШОМОШИ

Бувижон, ўқиб беринг

СОАТ

Соат мили
Айланар
Ҳаёл унга
Бойданар.
Югуриша
Бери зеб
Чициллайди
Нима деб?
Чициллаб
Улчар умр,
Ҳар минут
Топсин қадр.
Умринг ўтса
Бефойда
Сенга бахт
Икбол ҳайда!

КОР

Еънчанди
Лайлак қор.
Килганимисиз
Эътибор.
Парчар-парча
Гулданин,
Ўйнаб тушар
У майн.
Ерони қоплар
Оқ чойшаб,
Төвланар
Зарга ўхшаб.
Она Ерни
Эрқалар
Келгунчча
Навбахор.
Сўнг ёриб у
Сув бўлар
Ер багрида
Гул кулар.

СВЕТОФОР

Иўз бошида
Ўзим бор
Номим таниш
Светофор
Кен йўлнинг
Кўз кулогиги,
Уч хил турда
Чирогим.
Менга қараб
Отоғ бўл.
Осоёйшта
Юрсанг йўл.

Темур КАРИМОВ.

КУЗЛАРИНГДА

Боғда ошиқ-маъшуқ биринга тўймай ширин сух
батлашарди. Игит қизга се-
виинб ҳеди:

— Мана шу чиройли кўз-
лариндан гузал Тошкентим-
ни кўриб турибман...

Ийоловчи Афанди бу гапни
шешити қолиб сўради:

— Уэр! Мабодо менинг
хотиним ҳам кўринмайдими,
үйлим?

Анвар МИРЗАЕВ.

НОС

Носфуриш Қўйлиқ бозори-

да носини мақтаб сотарди.

Афанди бир талай нос сотиб
олиб, бир чеким тилга тагнга
ташади.

Шунда носфуриш Афанди-
дан сўради:

— Афандим, носим ҳан-
дай?

— Қандек, чексаям бў-
лади, туғурасиан бўлади.

Анвар МИРЗАЕВ.

Патифалар

КИШЛОГИ

Хиндистон похтахати Дехли

шахридан унча олис бўлма-

ган бир қишлоқда 2000 га

яқини ахоли юшайди. Қишло-

қоғадаги 500 хонадонинг ҳар

бирида кама деганда ўнгдан

ва ундан кўп ҳисобли

боянга.

Илонбоқарлар

САРДАР

Директори

Камол Найду

«Ҳасурлиги учун» ҳукумат

мукофот сазовор бўлди.

Янги туғилган иккиминада

илон ҳукум қилингига тайёр

турганинг кўрган Камол

топқарларидан

ва мардлик кўрса-

ти.

Дархол

организмига илон

захария

қарши зардб

киртилган-

и.

Директори

Камол Найду

«Ҳасурлиги учун» ҳукумат

мукофот сазовор бўлди.

Янги туғилган иккиминада

илон ҳукум қилингига тайёр

турганинг кўрган Камол

топқарларидан

ва мардлик кўрса-

ти.

Директори

Камол Найду

«Ҳасурлиги учун» ҳукумат

мукофот сазовор бўлди.

Янги туғилган иккиминада

илон ҳукум қилингига тайёр

турганинг кўрган Камол

топқарларидан

ва мардлик кўрса-

ти.

